

J.M.KLIMESCH

3. SLAVKOV (Mitteilungen des Vereines für Gescichte der Deutschen in Böhmen, roč. 30, 1891, č. 1, s. 52-73)

O pět let později než Ruben (Kladenské Rovné), tj. v roce 1305, se objevuje Slavkov (Lagau, Laukka) poprvé v pramenech. Je to vesnice s farností v okrese a jihozápadně od Krumlova. Horský hřbet, na kterém se nachází, tvoří rozvodí mezi potoky Polečnice (Höritzer Bach) a Strážný (Drosener Bach). Nevšedně krásná je krajina, kterou lze odtud přehlédnout.

S několika málo barvami zde příroda vytvořila romantický obraz. Do zeleně luk a žlutí zrajícího obilí vetkala len a červeň jetele. Nepřehlédnutelné, modře zbarvené smrákající se horské hvozdy tvoří v dáli rámeček obrazu.

Šlechtický dvůr (Edelhof) ve Slavkově tvořil, jak je ještě v současnosti patrné, čtyřúhelník. Skládal se ze zděné obytné budovy, spojené s masivní věží padacím mostem. Uprostřed oplocení, ohraničující dvorec, byla také kaple ke cti sv. Bartoloměje, současný farní kostel. *1)

*1) *Urkundenbuch des Landes ob der Enns, V. s. 109. – Emler, Regesta III. p. 65. – Mardetschläger, Geschichte des Rittergutes und der Pfarre Lagau, Mitth. d. V.f.G.d. Deutschen in Böhmen, XX. s. 325.*

O Budilausovi nebo Buzkovi II. z Harrachu, prvním listině doloženém majiteli zboží Slavkov, byla již zmínka. Že se před rokem 1305 krátce nazýval Harrachem, aniž by

J.M.KLIMESCH

3. LAGAU (Mitteilungen des Vereines für Geschichte der Deutschen in Böhmen, 30. Jahrgang, 1891, Nr.1, S. 52-73)

Fünf Jahre später als Ruben, d.i. im Jahre 1305, erscheint Lagau (Slavkov, Laukka) zum erstenmale in den Quellen. Dasselbe ist ein Pfarrdorf im Bezirke und südwestlich von Krummau. Der Bergrücken, auf dem es sich erhebt, bildet die Wasserscheide zwischen dem Höritzer und dem Drosener Bache. Ausnehmend schön ist die Landschaft, welche man von hier aus übersieht.

Mit wenigen Farben hat hier die Natur ein trauliches Bild geschaffen. In das Grün der Wiesen und das Gelb reifenden Getreides webte sie das Blau des Leins und das Roth des Klees. Unübersehbare, bläulich dämmernde Gebirgswälder bilden in weiter Ferne den Rahmen des Gemäldes.

Der Edelhof in Lagau bildete, wie gegenwärtig noch zu sehen ist, ein Viereck. Eine Seite des Viereckes bestand aus dem gemauerten Wohngebäude, mit welchem ein massiver Thurm durch eine Zugbrücke in Verbindung stand. Innerhalb der Verzäunung, welche das Gehöfte umgab, befand sich auch eine Capelle zu Ehren des hl. Bartholomäus, die gegenwärtige Pfarrkirche. *1)

*1) *Urkundenbuch des Landes ob der Enns, V. S. 109. – Emler, Regesta III. p. 65. – Mardetschläger, Geschichte des Rittergutes und der Pfarre Lagau, Mitth.d.V.f.G.d.Deutschen in Böhmen, XX. S. 325.*

Über Budilaus oder Buzek II. von Harrach, den ersten urkundlich bekannten Besitzer des Gutes Lagau, wurde bereits gesprochen. Da er sich vor dem Jahre 1305

zároveň neužíval místní predikát „ze Slavkova“, lze předpokládat, že teprve v této době získal uvedené zboží (asi od Rožmberků). Z jeho čtyř synů zdědil nejstarší, Vilém jménem, rodné sídlo, zatímco ostatní byli obmýšleni dalšími majetky a zdroji příjmů.

S Vilémem ze Slavkova se setkáváme v listinách z let 1360 až 1375. Jeho hlavní starostí bylo, dát povýšit kapli ve Slavkově, kterou založil jeho otec, na farní kostel. Z tohoto důvodu se vydal dne 2. května 1360 do premonstrátského kláštera Schlägel v Horních Rakousích, aby od tamního probošta Johanna I., patrona farnosti ve Světlíku získat povolení, aby vesnice Slavkov byla vyjmuta z počtu osad světlíkovského farního obvodu.

Poté, co slíbil odškodnit světlíkovského faráře Theodoricha ze Staffordu a jeho následníky roční rentou ve výši 3 kop a 5 grošů pražských mincí, přistoupil probošt na jeho přání. Dne 28. září 1361 splnil svůj slib tak, že v přítomnosti svých bratří Buzka, Přibíka a Nedamira dokumentárně zajistil světlíkovskému faráři shora zmíněnou rentu.

Tuto měli platit čtyři jeho poddaní ve Světlíku (Henzlin kovář, Conrad Schauer, Henzlin sládek a Wenzel Pfagendorfer).

Jakmile takto byly odstraněny překážky, které stály v cestě zřízení vlastní farnosti v Slavkově, přikročil Vilém k její dotaci. V úterý po Velikonocích (19. dubna) roku 1362 přidělil budoucímu duchovnímu pastýři ve Slavkově pozemky (araturam) velikosti jednoho lánu, jakož i desátek

kurzweg nur einen Harracher nennt, ohne sich zugleich auch des localen Prädicates „von Lagau“ zu bedienen, so ist anzunehmen, dass er erst um diese Zeit das genannte Gut (etwa von den Rosenbergen) erwarb. Von seinen vier Söhnen erbte der älteste, Wilhelm mit Namen, den väterlichen Sitz, während die übrigen mit anderen Besitzungen und Einnahmequellen bedacht worden sind.

Wilhelm von Lagau begegnen wir in Urkunden aus den Jahren 1360 bis 1375. Seine hauptsächliche Sorge war es, die Capelle in Lagau, welche sein Vater gegründet hatte, zu einer Pfarrkirche erheben zu lassen. Aus diesem Grunde begab er sich am 2. Mai 1360 nach dem Prämonstratenserklöster Schlägel in Oberösterreich, um von dem dortigen Propste Johann I., dem Patron der Pfarre zu Kirchs Schlag, die Erlaubniß zu erwirken, daß das Dorf Lagau aus der Zahl der Ortschaften des Kirchs schläger Pfarrsprengels ausgeschieden werde.

Nachdem er versprochen hatte, den Kirchs schläger Pfarrer Theodorich aus Stafford und dessen Nachfolger mit einer jährlichen Rente im Betrage von 3 Schock und 5 Groschen Prager Münze zu entschädigen, ging der Propst auf seinen Wunsch ein. Am 28. September 1361 erfüllte er sein Versprechen, indem er in Gegenwart seiner Brüder Buzek, Přibik und Nedamir dem Kirchs schläger Pfarrer die oberwähnte Rente urkundlich versicherte.

Dieselbe sollten vier seiner Unterthanen in Kirchs Schlag (Henzlin der Schmied, Conrad Schauer, Henzlin der Mälzer und Wenzel Pfagendorfer) zahlen.

Nachdem solchergestalt die Hindernisse, die der Errichtung einer eigenen Pfarre in Lagau im Wege waren, beseitigt gewesen sind, schritt Wilhelm zur Dotirung der neuen Pfarre. Am Osterdienstage (19. April) des Jahres 1362 wies er dem künftigen Seelsorger von Lagau Äcker (araturam) in

svého šlechtického dvora a z půllánu ve Slavkově, na posledně jmenovném z nichž sídlil leník (Zinsholde) Heinrich.

Dále byl budoucímu duchovnímu pastýři zajištěn roční poplatek 240 pražských grošů z tří lánů pozemku ve vesnici Hvozdec (Hwozdetz) u Lišova a další v částce 14 grošů z hospodářství dvou poplatných lén (Zinsholden) (Wernher a Symon) ve Světlíku.

Přibík nebo Přiblin z Petrovic a Nedamir ze Zvíkova, Vilémovi bratři, byli při vyhotovení příslušné listiny přítomni jako svědci. Arnošt z Pardubic, první pražský arcibiskup, zahrnul konečně 8. června 1362, v den, kdy pobýval v Budějovicích, slavkovský Dům Boží do počtu farních kostelů své arcidiecéze, a dne 18. listopadu téhož roku převedla arcibiskupská kurie v Praze se souhlasem majitele slavkovského panství nově vzniklé obročí diecéznímu knězi Mauriciu z Křečovic a pověřil faráře z Hořic na Šumavě uvést téhož do jeho úřadu. *1)

*1) Borový, *Libri erect.*, I. p. 37 u. 38. – Tingl, *Libri con.* I. pag. 187.

Dne 25. května 1375 skončila pozemská pouť Viléma ze Slavkova. U lože nemocného se shromáždilo mnoho jeho příbuzných, mezi nimi jeho syn Jan, jeho bratranec Bohuněk, farář v Budějovicích, jeho bratr Přibík z Petrovic a jeho synovec Jan ze Zvíkova (Zwikow) jsou jmenovitě uvedeni.

V jejich přítomnosti odkázal bezprostředně před svojí smrtí cisterciáckému klášteru ve Vyšším Brodě na oslavu výročí na památku svoji a svých předků roční rentu 60 pražských grošů, z kteréžto částky dva jeho poddaní ve vesnici Rančice u Kamenného

der Ausdehnung eines Lahnens, sowie den Zehent von seinem Edelhofe und von einem halben Lahn in Lagau an, auf welcher letzterem der Zinsholde Heinrich saß.

Ferner wurde dem künftigen Seelsorger ein jährlicher Zins von 240 Prager Groschen auf drei Lahn Grundes im Dorf Hwozdetz bei Lischau und ein solcher im Betrage von 14 Groschen auf den Wirthschaften zweier Zinsholden (Wernher und Symon) in Kirchschatz versichert.

Přibík oder Přiblin von Petrowitz und Nedamir von Zwikow, Wilhelms Brüder, fungirten bei der Ausfertigung der diesbezüglichen Urkunde als Zeugen. Ernst von Pardubitz, der erste Prager Erzbischof, nahm endlich am 8. Juni 1362, an welchem Tage er in Budweis weilte, das Lagauer Gotteshaus in die Zahl der Pfarrkirchen seiner Erzdiöcese auf, und am 18. November desselben Jahres übertrug die erzbischöfliche Curie in Prag mit Zustimmung des Gutsherrn von Lagau die neuentstandene Pfründe dem Weltpriester Mauricius aus Křečowitz und beauftragte den Pfarrer von Höritz, denselben in sein Amt einzuführen. *1)

*1) Borový, *Libri erect.*, I. p. 37 u. 38. – Tingl, *Libri con.* I. pag. 187.

Am 25. Mai 1375 schied Wilhelm von Lagau aus dem Leben. An seinem Krankenbette hatten sich viele seiner Verwandten eingefunden, unter denen sein Sohn Johann, sein Vetter Bohuněk, Pfarrer von Budweis, sein Bruder Přibík von Petrowitz und sein Neffe Johann von Zwikow namentlich erwähnt werden.

In ihrer Gegenwart vermachte er unmittelbar vor seinem Tode dem Cistercienserstifte Hohenfurth zur Feier eines Jahrtages zu seinem und seiner Vorfahren Gedächtnisse eine jährliche Rente von 60 Prager Groschen, von welcher Summe zwei seiner Unterthanen

Újezdu měli uhradit klášteru 44 grošů a jeho dědici zbylých 26 grošů.

Kromě toho zajistil témuž klášteru pro spásu duše svého již dříve zemřelého bratrance Jana z Mezipotočí roční poplatek 25 grošů z jeho půllánu ve vesnici Žestov (Schestau). *1)

*1) *Pangerl, Urkundenbuch des Stiftes Hohenfurt, s. 164-166.*

Tato nadace pro Jana z Mezipotočí, jakož i okolnost, že se objevuje Vilémův syn Jan také jako majitel Mezipotočí, mne vede k domněnce, že jmenovaná vesnice a zboží (alespoň částečně), přešly dědictvím do vlastnictví Harrachů ze Slavkova již před 25. květnem 1375.

Od Vilémových bratří získal Buzek hodnost diecézního kněze. Jako takový byl 26. května 1358 arcibiskupskou kurií v Praze se souhlasem Ojíře a Vítka z Landštejna povýšen na faráře v Nových Hradech. *2)

*2) *Tingl, Libri confirm. I. p. 37.*

Když ale v následujícím roce páni z Landštejna prodali novohradské zboží Rožmberkům a zároveň se také uprázdnila farnost v Třeboni v důsledku úmrtí jejího dosavadního správce, byla mu posledně jmenovaná po předchozí prezentaci Janem, Leutoldem a Vítkem z Landštejna předána (13. prosince 1359). *3)

*3) *Tingl, a.a.O. p. 110. – Zde je náš Buzek zmíněn jménem „Buzko Prziblini de Petrowicz“. Přesto musí být zahrnut mezi*

im Dorfe Rančitz bei Steinkirchen 44 Groschen und seine Erben die übrigen 26 Groschen an das Stift entrichten sollten.

Außerdem ließ er demselben Stifte zum Seelenheile seines schon früher verstorbenen Veters Johann von Nespoding einen Jahreszins von 25 Groschen auf einem halben Lahne im Dorfe Schestau versichern. *1)

*1) *Pangerl, Urkundenbuch des Stiftes Hohenfurt, S. 164-166.*

Diese Stiftung für Johann von Nespoding, sowie der Umstand, dass Wilhelm's Sohn Johann auch als Besitzer von Nespoding erscheint, bestimmen mich anzunehmen, dass das genannte Dorf und Gut (wenigstens theilweise) schon vor dem 25. Mai 1375 durch Erbschaft in den Besitz der Harracher von Lagau übergegangen ist.

Von den Brüdern Wilhelm's erlangte Buzek die Würde eines Weltpriesters. Als solcher wurde er am 26. Mai 1358 von der erzbischöflichen Curie in Prag mit Zustimmung Oger's und Witek's von Landstein zum Pfarrer von Gratzen befördert. *2)

*2) *Tingl, Libri confirm. I. p. 37.*

Nachdem aber im nächstfolgenden Jahre die Landsteiner Herren das Gut Gratzen an die Rosenberger verkauft hatten und gleichzeitig auch die Pfarre in Wittingau durch den Tod des bisherigen Verwesers derselben erledigt worden war, wurde ihm diese letztere nach vorausgegangener Präsentation von Seite Johann's, Leutold's und Witek's von Landstein übertragen (13. December 1359). *3)

*3) *Tingl, a.a.O. p. 110. – Hier wird unser Buzek mit dem Namen „Buzko Prziblini de Petrowicz“ bezeichnet. Gleichwohl muss man ihn unter die Söhne Buzeks's I. von*

syny Buzka I. ze Slavkova, protože v knihách Erectionsbüchern (I. p. 37) je výslovně zván bratrem Viléma ze Slavkova, Přibíka (Přiblina) z Petrovic a Nedamira ze Zvíkova.

Dne 9. května 1367 se posléze stal majitelem farnosti Sviny, která byla tenkrát nejbohatším obročím doulebského děkanství. *4)

*4) Emler, *Libri confirmationum I. p. 84.*

Bratři Petr, Jošt, Oldřich a Jan z Rožmberka nabyli totiž koupí 23. září 1366 zboží Třeboň a v následujícím roce změnili třeboňskou faru na klášter řeholních kanovníků řádu sv. Augustina, *1) a náš Buzek musel řádovým bratřím, kteří přišli z kláštera v Roudnici a vykonávali v Třeboni pastorační činnost, ustoupit.

*1) Borový, *Libri erectionum, I. p. 62 u. 63.*

Na své nové pozici, ke které mu pomohli Rožmberkové, zůstal pak až do konce svého života (1394). *2)

*2) Tingl, *Libri confirmationum, V. p. 201 u. 202.*

Přibík, druhý bratr Viléma ze Slavkova, měl sídlo ve vesnici Petrovice, (Petrowitz), jihovýchodně od Třeboně, po kterémžto sídle se také nazýval. První písemná zmínka o jeho osobě pochází z roku 1359. *3)

*3) Tingl, *a.a.O., I. p. 110.*

Lagau einreihen, weil er in den Erectionsbüchern (I. p. 37) ausdrücklich ein Bruder Wilhelms von Lagau, Přiblins v. Petrowitz und Nedamirs von Zwikow genannt wird.

Am 9. Mai 1367 kam er schließlich in den Besitz der Pfarre Schweinitz, welche damals die reichste unter den Pfründen des Douleber Decanates war. *4)

*4) Emler, *Libri confirmationum I. p. 84.*

Die Brüder Peter, Jodok, Ulrich und Johann von Rosenberg hatten nämlich am 23. September 1366 das Gut Wittingau durch Kauf an sich gebracht und im folgenden Jahre die Wittingauer Pfarre in ein Kloster für regulirte Chorherren aus dem Orden des hl. Augustin umgewandelt, *1) und es musste unser Buzek den Ordensleuten, welche aus dem Kloster Raudnitz gekommen sind und die Seelsorge in Wittingau übernommen haben, Platz machen.

*1) Borový, *Libri erectionum, I. p. 62 u. 63.*

Auf seinem neuen Posten, zu dem ihm die Rosenberger verholfen hatten, blieb er dann bis zu seinem Lebensende (1394). *2)

*2) Tingl, *Libri confirmationum, V. p. 201 u. 202.*

Přibík, der zweite Bruder Wilhelm's von Lagau, hatte seinen Sitz im Dorfe Petrowitz südwestlich von Wittingau, nach welchem Sitze er sich auch zu benennen pflegte. Die erste urkundliche Erwähnung von ihm stammt aus dem Jahre 1359. *3)

*3) Tingl, *a.a.O., I. p. 110.*

Podíl jeho účasti na důležitějších událostech ve Slavkově, byl již shora zmíněn. Dne 2. února 1363 se objevuje vedle svého bratra Nedamira ze Zvíkova jako svědek a spolupečetitel listiny, kterou Vítek z Landštejnu potvrzuje, že mu Rožmberkové řádně vyplatili částku za hrad a zboží Nové Hradý. *4)

*4) Emler, *O rukopise privilegií pánů z Rosenberka ze 14. století, Sitzungsberichte der kön. böhm. Gesellschaft der Wissenschaften 1877, S. 321.*

Kromě toho nacházím zaznamenané jeho jméno pouze ještě v listině jeho bratrance Viléma z Čakova pro farní kostel v Budějovicích z roku 1376 *5) a v listině jeho přítele Markvarta z Pořešína pro město Kaplice z roku 1387. *6)

*5) Borový, *Libri erectionum, II. p. 132.*

*6) Klimesch, *Urkunden und Regesten zur Gesch.d.G.Poreschin, s. 46 und 47.*

Nedamir, nejmladší bratr Vilémův ze Slavkova, byl majitelem malého zboží Zvíkov, které větším dílem sestávalo pouze ze stejnojmenného, tři a půl hodiny západojihozápadně od Třeboně vzdálené vsi a z částí vesnice Slavošovice a jiných sousedních osad. Listiny, ve kterých je uveden, jsou z let 1361 až 1369. *7)

*7) Borový, *Libri erectionum, I. p. 37, 46, 47, 74. – Emler, O rukopise privilegií pp. z Rosenberka, a.a.O., s. 324.*

V posledně jmenovaném roce prodal se svolením svého již dospělého syna Jana budějovické farnosti za účelem dotace

Des Antheiles, den er an den wichtigeren Ereignissen in Lagau genommen, wurde bereits oben gedacht. Am 2. Februar 1363 erscheint er nebst seinem Bruder Nedamir von Zwikow als Zeuge und Mitsiegler in einer Urkunde, durch welche Witek von Landstein bekennt, dass ihm die Rosenberger den Kaufschilling für die Burg und das Gut Gratzen in den vereinbarten Raten richtig ausbezahlt haben. *4)

*4) Emler, *O rukopise privilegií pánů z Rosenberka ze 14. století, Sitzungsberichte der kön. böhm. Gesellschaft der Wissenschaften 1877, S. 321.*

Außerdem finde ich seinen Namen nur noch in einer Urkunde seines Veters Wilhelm von Čekau für die Pfarrkirche in Budweis aus dem Jahre 1376 *5) und in einer solchen seines Freundes Marquard von Poreschin für das Städtchen Kaplitz aus dem Jahre 1387 verzeichnet. *6)

*5) Borový, *Libri erectionum, II. p. 132.*

*6) Klimesch, *Urkunden und Regesten zur Gesch.d.G.Poreschin, S. 46 und 47.*

Nedamir, der jüngste Bruder Wilhelm's von Lagau, war Herr des kleinen Gutes Zwikow, welches zumeist nur aus dem gleichnamigen, dritthalb Stunden westsüdwestlich von Wittingau entfernten Dorfe und aus Theilen des Dorfes Slaboschowitz und anderer benachbarter Ortschaften bestand. Die Urkunden, in denen seiner Erwähnung geschieht, reichen von 1361 bis 1369. *7)

*7) Borový, *Libri erectionum, I. p. 37, 46, 47, 74. – Emler, O rukopise privilegií pp. z Rosenberka, a.a.O., S. 324.*

Im letztgenannten Jahre verkaufte er mit Einwilligung seines bereits im Mannesalter stehenden Sohnes Johann der Budweiser

nového oltáře v budějovickém farním kostele roční poplatek 5 kop grošů ve vesnici Slavošovice.

Z okolnosti, že při sepisování poslední vůle svého bratra Viléma ze Slavkova (25. května 1357) byl sice přítomen jeho shora zmíněný syn, nikoli ale on sám, lze usoudit, že tenkrát již nebyl naživu.

Dědicem Viléma ze Slavkova byl jeho syn Jan, který se nazýval nejen podle otcovského sídla, nýbrž také často po sousední vesnici Mezipotočí (Nespoding).

S tímto se setkáváme poprvé v poslední vůli jeho otce ze dne 25. května 1375, ve které se zavazuje, pobožné fundace posledně jmenovaného realizovat. Dne 20. října 1387 se nacházel vedle mnoha jiných osob duchovního a světského stavu ve Zlatokorunské farnosti Chroboly, aby tam před královským komisařem Nicolausem Rothem, purkrabím ve **Frauenburgu**, podal svědectví, že velké území zahrnující dvaadvacet vesnic jižně od Prachatic, které bylo předmětem dlouhodobého procesu mezi opatem a zlatokorunským konventem na straně jedné, a vyšehradskou kapitulou na straně druhé, až do doby vyšehradského probošta Theodoricha (srpen 1360) nesporného vlastnictví kláštera Zlaté Koruny. *1)

*1) Pangerl, Urkundenbuch des ehemaligen Stiftes Goldenkron, S. 186.

S jeho souhlasem byl dne 27. června 1390 knězi Václavu z Výrova z arcibiskupské kurie v Praze převedena farnost ve Slavkově, poté co Přibík, předešlý farář této osady se této dobrovolně vzdal. *2)

Pfarrgemeinde zum Zwecke der Dotirung eines neuen Altares in der Budweiser Pfarrkirche einen jährlichen Zins von 5 Schock Groschen im Dorfe Slaboschowitz.

Aus dem Umstande, dass zwar sein oberwähnter Sohn, nicht aber auch er selbst beim Aufsetzen des Testamentes seines Bruders Wilhelm von Lagau (25. Mai 1375) anwesend war, lässt sich schließen, dass er damals nicht mehr am Leben war.

Der Erbe Wilhelm's von Lagau war dessen Sohn Johann, der sich nicht nur nach dem väterlichen Sitze, sondern häufig auch nach dem benachbarten Dorfe Nespoding zu benennen pflegte.

Derselbe tritt uns zum ersten Male im Testamente seines Vaters vom 25. Mai 1375 entgegen, worin er sich verpflichtet, die frommen Stiftungen des letzteren in Ausführung zu bringen. Am 20. October 1387 befand er sich nebst vielen anderen Personen geistlichen und weltlichen Standes in dem Goldenkroner Pfarrdorfe Chrobold, um daselbst vor dem königlichen Commissär Nicolaus Roth, Burggrafen zu **Frauenburg**, Zeugniß zu geben, dass ein großer, zweiundzwanzig Dörfer umfassender Landstrich südlich von Prachatitz, welcher den Gegenstand eines langwierigen Processes zwischen dem Abte und dem Convente von Goldenkron einerseits und dem Wyschehrader Collegiatcapitel andererseits gebildet hatte, bis zur Zeit des Wyschehrader Propstes Theodorich (August 1360) unbestrittenes Eigenthum des Goldenkroner Stiftes gewesen sei. *1)

*1) Pangerl, Urkundenbuch des ehemaligen Stiftes Goldenkron, S. 186.

Mit seiner Zustimmung wurde am 27. Juni 1390 dem Priester Wenzel von Wirow von der erzbischöflichen Curie in Prag die Pfarre in Lagau übertragen, nachdem Přibík, der vorige Pfarrer des Ortes, auf dieselbe freiwillig verzichtet hatte. *2)

*2) *Tingl, Libri confirmationum, V. p. 15. – Zde je majitel panství Slavkov označován jménem „Johannes cliens de Mezipotoczie“. – Přibík byl druhý duchovní ze Slavkova.*

Václav z Výrova žil až do roku 1405 a po jeho smrti představil Jan ze Slavkova pro uprázdněné obročí rychnovského (Reichenauer) vikáře Martina, kterému bylo arcibiskupskou kurií také skutečně svěřeno (15. října 1405). *3)

*3) *Emler, Libri confirmationum, VI. p. 158.*

Předkladatel (prezentátor) zastával tenkrát úřad purkrabího v Rožmberku (1403-1408) a to byl beze sporu důvod, že se jeho blahobyt takovým způsobem zvýšil, že 3. dubna 1405 mohl od Oldřicha z Valkounova (Walketschlagu) koupit dvůr se dvěma poddanými ve Valkounově a dvě poplatná léna v Kyselově (Sarau). *4)

*4) *Pangerl, Urkundenbuch des Stiftes Hohenfurt, S. 238 u. 239. – Lichnowksy, Gesch. d. Hauses Habsburg, V. Regestenummer 1027. – Shora zmíněná dvě sídla leží severozápadně od Vyššího Brodu, a, Janem ze Slavkova zakoupené pozemky a poplatná léna tamtéž byly buď již v roce 1405, nebo brzy na to postoupeny vyšebrodskému klášteru, a to, jak se zdá, za důchod (dílní dluhopis) 26 grošů, který podle poslední vůle Viléma ze Slavkova tomuto klášteru od všech majitelů panství Slavkov měl být ročně vyplacen.*

Po smrti Jana ze Slavkova († před 13. únorem 1412) připadly jeho majetky jeho manželce Elisabeth. Téže byly kvůli věrným službám, které její manžel kdysi vykonával

*2) *Tingl, Libri confirmationum, V. p. 15. – Hier wird der Gutsherr von Lagau mit dem Namen „Johannes cliens de Mezipotoczie“ bezeichnet. – Přibík war der zweite Seelsorger von Lagau.*

Wenzel von Wirow lebte bis zum Jahre 1405, und nach seinem Tode präsentirte Johann von Lagau für die erledigte Pfründe den Reichenauer Vicar Martin, dem dieselbe von der erzbischöflichen Curie auch wirklich anvertraut wurde (15. October 1405). *3)

*3) *Emler, Libri confirmationum, VI. p. 158.*

Der Präsentator bekleidete damals das Amt eines Burggrafen in Rosenberg (1403-1408), und dies war ohne Zweifel Ursache, dass sich sein Wohlstand derart gemehrt hatte, dass er am 3. April 1405 von Ulrich von Walketschlag (Walkunow) einen Hof mit zwei Untersassen in Walketschlag und zwei Zinsholden in Sarau (Kyselow) kaufen konnte. *4)

*4) *Pangerl, Urkundenbuch des Stiftes Hohenfurt, S. 238 u. 239. – Lichnowksy, Gesch. d. Hauses Habsburg, V. Regestenummer 1027. – Die oben genannten zwei Ortschaften liegen nordwestlich von Hohenfurt, und die von Johann von Lagau erkauften Liegenschaften und Zinszholden in denselben wurden entweder schon im Jahre 1405 oder bald darauf an das Kloster Hohenfurt und zwar, wie es scheint, für jene Rente von 26 Groschen abgetreten, welche zufolge des Testamentes Wilhelm's von Lagau an dieses Kloster von dem jedesmaligen Gutsherrn von Lagau jährlich gezahlt werden sollte.*

Nach dem Tode Johann's von Lagau (+ vor dem 13. Februar 1412) fielen seine Besitzungen an seine Hausfrau Elisabeth. Derselben wurde wegen der treuen

pro Rožmberky, od Jindřicha III. z Rožmberka uděleno povolení, koupí získat roční poplatek 8 kop bez 12 grošů od Rožmberské vesnice Bělé (13. února 1412). *1)

*1) *Příslušná listina je otištěna v příloze č. 3.*

Zatímco vládla Slavkovu, zemřel tamní farář Martin a s jejím souhlasem bylo uprázdněné obročí 15. července 1414 svěřeno arcibiskupskou kurií v Praze knězi Mikuláši z Chvalšín. *2)

*2) *Emler, Libri confirmationum, VII. p. 124*

S Janem ze Slavkova a jeho manželkou Elisabethou mizí slavkovská větev Harrachů z historie. *3)

*3) *Pro lepší přehled toho, co bylo shora o příbuzných této větve Harrachů řečeno, může sloužit tento zápis v rodokmenu:*

Buzek II. z Harrachu (I. ze Slavkova), 1291-1331

Jeho synové:

Buzek II. ze Slavkova (diecézní kněz, 1358-1394)

Přibík z Petrovic (1359-1387)

Vilém ze Slavkova (1360-1375)

Nedamir ze Zvíkova (1361-1369)

Vilémův syn:

Jan ze Slavkova a z Mezipotočí

(purkrabí v Rožmberku, 1375-1408, † před rokem 1412, ženat s Elisabeth, 1412-1414)

Kdo po těchto dvou přímo dědil, není známo. Víme pouze, že od čtyřicátých let patnáctého století rytíři z Komařic byli vlastníky jak tvrze, tak i zboží Slavkov.

Dienste, welche ihr Gemahl einst den Rosenbergern geleistet hatte, von Heinrich III. von Rosenberg die Erlaubniß ertheilt, einen jährlichen Zins von 8 Schock weniger 12 Groschen in dem Rosenbergsch'schen Dorfe Zirnetschlag zu erkaufen (13. Februar 1412). *1)

*1) *Die betreffende Urkunde ist in der Beilage Nr. 3 abgedruckt.*

Während sie über Lagau gebot, starb der dortige Pfarrer Martin, und es wurde mit ihrer Zustimmung die erledigte Pfründe am 15. Juli 1414 von der erzbischöflichen Curie in Prag dem Priester Nicolaus aus Kalsching vertraut. *2)

*2) *Emler, Libri confirmationum, VII. p. 124.*

Mit Johann v. Lagau und seiner Hausfrau Elisabeth verschwindet der Lagauer Zweig der Harracher aus der Geschichte. *3)

*3) *Zur besseren Uebersicht dessen, was oben über die Angehörigen dieses Zweiges der Harracher gesagt wurde, diene folgende Stammtafel:*

Buzek II. von Harrach (I. von Lagau), 1291-1331

Seine Söhne:

Buzek II. von Lagau (Weltpriester, 1358-1394)

Přibík von Petrowitz (1359-1387)

Wilhelm von Lagau (1360-1375)

Nedamir von Zwickow (1361-1369)

Wilhelms Sohn:

Johann von Lagau und von Nespoding

(Burggraf von Rosenberg, 1375-1408, + vor 1412, x mit Elisabeth, 1412-1414)

Von wem diese beiden unmittelbar beerbt wurden, ist unbekannt. Wir wissen nur, daß vom vierten Decennium des fünfzehnten Jahrhunderts an die Ritter von Komařitz

Příbuzná jmenovaného rytířského rodu, Ursula jménem, byla vdaná za Ondřeje z Mezipotočí a tato okolnost mohla být důvodem k tomu, že posledně jmenovaný mezi lety 1529 a 1534 užíval predikát „ze Slavkova“.

Po jeho smrti zdělila jeho dcera Margareta z Mezipotočí jeho majetek, mezi nímž se nacházelo také zboží Slavkov. Tato byla poprvé vdaná za Bohuslava Víta z Rzavé, podruhé (od 21. srpna 1541) za Matyáše z Krásného Údolí, kde posledního prohlásila za spoluvlastníka jejich statků se zápisem do zemský desek.

Z jejího druhého manželství pocházel syn jménem Jan, který po smrti svých rodičů převzal Slavkov do svého majetku, čímž se ale zapletl do zdlouhavého procesu s Annou, Ondřejem, Janem, Ursulou, Katharinou a Barbarou z Rzavé, dětmi Margarety z jejího prvního manželství.

Tento proces se vedl až do roku 1560. Mezitím ale zemřel Jan z Krásného Údolí a sporný objekt zdělili Jan a Pavel, nezletilí synové Buriana z Schönau a Doroty, kteří dle svého původu pravděpodobně náleželi k rodu z Krásného Údolí.

Po smrti Doroty se Burian ze Schönau oženil s Margaretou ze Strachowitz a poté co i jeho druhý syn Paul zemřel, vydědil svého prvního syna Jana a odkázal poslední vůlí (1578) zboží svým synům Adamovi, Danielovi, Vilémovi, Jeremiášovi, Melicharovi a Baltazarovi, které mu jeho druhá manželka porodila.

sowohl die Feste als auch das Gut Lagau ihr eigen nannten. Eine Angehörige des bezeichneten Rittergeschlechtes, Ursula mit Namen, war mit Andreas von Nespoding verheiratet, und dieser Umstand mag Ursache gewesen sein, daß sich der Letztere zwischen den Jahren 1529 und 1534 auch das Prädicat „von Lagau“ beizulegen pflegte.

Nach seinem Tode erbte seine Tochter Margareta von Nespoding seine Besitzungen, unter denen sich auch das Gut Lagau befand. Diese war das erste Mal mit Bohuslaw Veit von Rzawe, das zweite Mal (seit 21. August 1541) mit Matthias von Schönthal verehelicht, welch letzteren sie landtäflich zum Mitbesitzer ihrer Güter erklären ließ.

Aus ihrer zweiten Ehe stammte ein Sohn des Namens Johann, welcher nach dem Tode seiner Eltern Lagau in Besitz nahm, dadurch aber in einen langwierigen Proceß mit Anna, Andreas, Johann, Ursula, Katharina und Barbara von Rzawe, den Kindern Margareta's aus deren erster Ehe, verwickelt wurde.

Dieser Proceß wurde bis zum Jahre 1560 geführt. Inzwischen war aber Johann von Schönthal aus dem Leben geschieden, und das strittige Object erbten Johann und Paul, die minderjährigen Söhne Burian's von Schönau und Dorothea's, welche ihrer Abstammung nach wahrscheinlich dem Schönthaler Geschlechte angehörte.

Nach dem Tode Dorothea's vermählte sich Burian von Schönau mit Margareta von Strachowitz, und nachdem auch sein zweiter Sohn Paul das Zeitliche gesegnet hatte, enterbte er seinen ersten Sohn Johann und vermachte letztwillig (1578) das Gut Lagau seinen Söhnen Adam, Daniel, Wilhelm, Jeremias, Melchior und Balthasar, die ihm seine zweite Gemahlin geboren hatte.

Posledně jmenovaní prodali pak v roce 1584 tvrz a vesnici Slavkov včetně patronátních práv ke zdejšímu kostelu, vesnici Mezipotočí a jedno poplatné léno ve Světlíku Vilémovi z Rožmberka za 6200 kop míšeňských grošů. *1)

1) *Böhm. Landtafel XXII. K. 19. – Sedláček, Hrady a zámky III. p. 91.*

Tímto způsobem přešlo slavkovské zboží na Rožmberky a bylo spojeno s panstvím Krumlov. Petr Vok z Rožmberka, poslední svého rodu, ho ale postoupil již 17. srpna 1596 Ondřeji Scholiusovi z Elsauffu, svému osobnímu lékaři, za pohledávku posledně jmenovaného v částce 10.000 kop grošů.

Dne 8. března 1597 bylo toto postoupení zaneseno do českých zemských desek a dne 2. října 1598 zemřel Ondřej Scholius, aniž by zanechal přímé dědice, načež se jeho majetek dostal odúmrtím císaři Rudolfovi II., který jej v roce 1599 daroval panu Václavu Berkovi staršímu z Dubé za jeho služby vykonané pro stát.

Po smrti Václava Berky byl Slavkov od poručníků jeho dětí prodán Melicharu Kolichreiterovi z Kolichreitu a Černého Dubu za 5500 kop míšeňských grošů (19. října 1600), a tento se zbavil posléze dne 24. října 1607 zmíněného zboží, které sestávalo tenkrát z vesnice Slavkov s tvrzí, klenutým kostelíkem, poplužního dvora a pivovaru a z vesnice Mezipotočí, ve prospěch města Krumlov, které mu za to zaplatilo 11.000 kop míšeňských grošů.

Od té doby ovládali Krumlovští nepřetržitě zboží Slavkov. Rozdělili ale v roce 1793 jak tamní šlechtické sídlo, tak i k němu

Die letzteren verkauften dann im Jahre 1584 die Feste und das Dorf Lagau sammt dem Patronatsrechte über die dortige Kirche, das Dorf Nespoding und einen Zinsholden in Kirchs Schlag an Wilhelm von Rosenberg um 6200 Schock Meißner Groschen. *1)

*1) *Böhm. Landtafel XXII. K. 19. – Sedláček, Hrady a zámky III. p. 91.*

Solchergestalt ist das Lagauer Gut an die Rosenberger gediehen und wurde mit der Herrschaft Krummau vereinigt. Peter Wok von Rosenberg, der Letzte seines Geschlechtes, trat es aber schon am 17. August 1596 an Andreas Scholius von Elsauff, seinen Leibarzt, für eine Forderung des letzteren im Betrage von 10.000 Schock Groschen ab. Am 8. März 1597 wurde diese Abtretung in die böhmische Landtafel eingetragen und am 2. October 1598 starb Andreas Scholius, ohne Leibeserben hinterlassen zu haben, worauf sein Besitz durch Heimfall dem Kaiser Rudolf II. zutheil wurde, welcher ihn im Jahre 1599 Herrn Wenzel Berka dem Aelteren von Duba für dessen dem Staate geleistete Dienste schenkte.

Nach dem Tode Wenzel Berka's wurde Lagau von den Vormündern seiner Kinder an Melchior Kalkreuter von Kalkreut und Černoduben um 5500 Schock Meißner Groschen verkauft (19. October 1600), und dieser entäußerte sich schließlich am 24. October 1607 des bezeichneten Gutes, welches damals aus dem Dorfe Lagau mit einer Feste, einem gewölbten Kirchlein, einem Meierhofe und einem Brauhause und aus dem Dorf Nespoding bestand, zu Gunsten der Stadtgemeinde Krumau, welche ihm dafür 11.000 Schock Meißner Groschen bezahlte.

Seitdem geboten die Krumauer ununterbrochen über das Gut Lagau. Doch zerstückelten sie im Jahre 1793 sowohl den dortigen Edelsitz als auch die dazu

přináležející pozemky, prodali pak formou emphyteuse jednotlivé parcely poddaným povinným platit daně a vyhradili si pouze takzvané patrimoniální panství nad posledně jmenovanými, které vykonávali až do roku 1848.

***Překlad do češtiny: Helga Grimmová,
Třeboň, spolupráce Bernhard Riepl,
Kaplice***

gehörigen Gründe, verkauften dann emphyteutisch die einzelnen Parzellen an zinspflichtige Unterthanen und behielten sich nur die sogenannte Patrimonialherrschaft über die letzteren vor, welche sie bis zum Jahre 1848 ausübten.